

I. INDLEDNING

1. Arbejdsmarkedsbidraget (*ambien*)

Den 9. december 1987 fremsatte skatteministeren forslag til lov om arbejdsmarkedsbidrag. Lovforslaget indebar sammen med en række andre lovforslag, der fremsattes samtidig hermed, at arbejdsgivernes bidrag til fem arbejdsmarkedsordninger bortfaldt. I stedet indførtes et nyt arbejdsmarkedsbidrag (*ambien*) på 2,5 pct. af virksomhedens momsgrundlag. Baggrunden for denne omlægning var et ønske om at forbedre erhvervenes konkurrenceevne oven på de meget store omkostnings- og lønstigninger i 1987. Forslagene blev vedtaget den 18. december 1987, og hovedloven om arbejdsmarkedsbidrag blev bekendtgjort i Lovtidende som lov nr. 840 af 18. december 1987. Loven trådte i kraft den 1. januar 1988.

Ambien afløstes af en såkaldt tillægsmoms på 3 pct. den 1. januar 1992. Om baggrunden herfor blev det i bemærkningerne til lovforslagene og i fremsættelsestalen nævnt, at regeringen ønskede at fjerne enhver usikkerhed om de fremtidige afgiftsforhold i forbindelse med den dom, der forventedes i første halvdel af 1992 fra EF-Domstolen om arbejdsmarkedsbidragets forhold til EF-retten. Lovforslagene om tillægsmomsen, der fremsattes den 27. november 1991, indeholder overgangsbestemmelser om betaling af de seneste rater af *ambien* i 1992.

2. EF-Domstolens dom 31. marts 1992

I oktober og november 1988 udtog Dansk Denkavit Aps. og P. Poulsen Trading Aps. stævning mod den danske stat (Skatteministeriet) ved Østre Landsret, med påstand om, at *ambibidraget* »kendes ugyldigt, og at den danske stat tilpligtes at tilbagebetale dem de beløb, som de hævder at have betalt med urette. Til støtte for deres påstand har de principalt gjort gældende, at arbejdsmarkedsbidraget var en omsætningsafgift, som er omfattet af forbudet i artikel 33 i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF, subsidiært at bidraget var en af-

gift med tilsvarende virkning som told, der er i strid med EØF-Traktatens artikel 9 ff., eller, såfremt disse bestemmelser ikke finder anvendelse, en diskriminerende intern afgift efter Traktatens artikel 95.« (Dommen side 3).

Østre Landsret forelagde sagen til præjudiciel afgørelse ved EF-Domstolen den 2. juli 1990 i medfør af Romtraktatens artikel 177. Kommissionen intervererede i sagen til støtte for de to sagsøgende firmaer.

I EF-Domstolens dom den 31. marts 1992 konkluderes vedrørende den principale påstand, at *ambibidraget* er i strid med 6. moms-direktiv, artikel 33. Denne artikel indebærer, at der ikke må indføres skatter og afgifter, der har karakter af omsætningsafgifter. Til Østre Landsrets spørgsmål angående de subsidiære påstande om, at *ambien* er i strid med Traktatens artikel 9 eller artikel 95, anfører EF-Domstolen, at spørgsmålene bortfalder som følge af domstolens afgørelse af spørgsmålet vedrørende den principale påstand.

Endvidere fastslår dommen, at der ikke findes anledning til at begrænse dommens tidsmæssige virkninger. Der henvises til, at den danske regering ikke har godtgjort, at fællesskabsretten på det tidspunkt, da det omtvistede bidrag blev indført, med rimelighed kunne udlægges således, at en sådan afgift var tilladt. Endvidere påpeges det i dommen, at Kommissionen allerede i januar 1988 henledte regeringens opmærksomhed på de problemer, arbejdsmarkedsbidraget kunne give anledning til i relation til 6. momsdirektiv.

Man skal være opmærksom på, at det alene er det præjudicielle spørgsmål, der er faldet dom i ved EF-Domstolen den 31. marts 1992. Østre Landsrets dom er endnu ikke afsagt, men de EF-retlige spørgsmål er afgjort ved EF-Domstolens dom af 31. marts 1992. Hertil kommer, at den såkaldte direkte ambisag, der er anlagt af EF-Kommissionen mod Danmark den 12. september 1991 ved EF-Domstolen i medfør af Romtraktatens artikel 169, jf. neden-